

Datum
2024-04-05

Vår ref:
Anders
Persson

Boverket
remiss@boverket.se

Innovationsföretagens remissvar avseende Boverkets extraremiss till föreskrifter med diarienummer 2215/2021, 31/2022, 2478/2023, 29/2022 samt 30/2022

Boverket har utsänt ett nytt remissunderlag bestående av mindre justeringar som har gjorts med anledning av tidigare inkomna remissynpunkter.

Innovationsföretagen tackar för möjligheten att lämna remissyttrande på ovan nämnda extraremiss med förslag till föreskrifter. Innovationsföretagens synpunkter lämnas på en övergripande nivå och gemensamt för flera remisser.

Innovationsföretagen hänvisar även till tidigare lämnade remissvar¹ med synpunkter och kommentarer.

Innovationsföretagen är en bransch- och arbetsgivarorganisation som representerar innovativa företag inom den kunskapsintensiva tjänstesektorn. Vi samlar cirka 850 medlemsföretag, som tillsammans har 45 000 anställda. Vårt uppdrag är att skapa bästa möjliga förutsättningar för en världsledande arkitekt- och ingenjörbransch.

Svaret gäller följande remisser:

2215/2021 - "Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om bärförmåga, stadga och beständighet i byggnader m.m."

31/2022 - "Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader"

2478/2023 - "Boverkets förslag till föreskrifter om bostäders lämplighet för sitt ändamål"

29/2022 - "Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt hushållning med vatten och avfall"

30/2022 - "Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader"

¹ <https://www.innovationsforetagen.se/app/uploads/sites/6/2023/08/Innovationsforetagens-remissvar-Boverkets-forslag-till-foreskrifter-BBR.pdf>

Bakgrund

Dialogen kring ett utvecklat regelverk och Boverkets arbete med Möjligheternas byggregler har pågått under lång tid. Det finns, vilket tidigare utredningar konstaterat (Modernare byggregler – förutsägbart, flexibelt och förenklat²), ett behov av att modernisera och utveckla det befintliga regelverket för att skapa utrymme för bl.a. digitalisering, innovation och nya lösningar. Innovationsföretagen bedömer att det finns en stor samsyn i sektorn kring behovet av översynen, om minskad detaljreglering, om ett ökat fokus på funktion, om ett ökat fokus på kvalitet och värdeskapande samt att regelverk moderniseras.

Resultatet av förändringen bör därför vara att skapa utrymme för ökad kvalitet, ökat värdeskapande och större innovationsgrad. Något som i sin tur kommer leda till ökad produktivitet, minskad klimatpåverkan och lägre livscykelkostnader. I stora delar har Boverket lyckats fånga detta och påbörjat den förändringsresa som kommer pågå i många år allteftersom kunskap byggs upp och nya arbetssätt och affärsmodeller hinner hitta sin form och plats på marknaden.

Synpunkter

Den nya regelverksmodellen innebär omfattande förändringar för sektorns aktörer och innehållet kommer att behöva utvecklas över tid. Ett öppnare och mer fritt regelverk ställer ökade krav på byggherren och tillgången till rådgivning och projekteringskunnande med förutsättningar och mandat att göra rätt avvägningar utifrån Boverkets funktionskrav, beställarens önskemål, byggnadens användning och livscykelperspektiv. Den stora oro som nu finns är avsaknaden av vägledning kring hur funktionskravens uppfyllande ska verifieras. Detta ansvar bör ligga hos Boverket.

Innovationsföretagens kompletterande synpunkter

- Boverket behöver vägleda kring verifiering
 - Projektörens mandat behöver stärkas
 - Stora satsningar på kompetensutveckling krävs
 - Det saknas ett helhetstänk kring resursanvändning, återbruk och cirkularitet
 - Detaljeringsgraden skiljer sig för mycket åt mellan olika delar
-
- **Boverket behöver vägleda kring verifiering**

Innovationsföretagen ställer sig på övergripande nivå fortsatt positiv till det nya regelverket och Boverkets ambition att minska detaljreglering. Men boverket behöver återkomma med vägledning kring hur funktionskravens uppfyllande ska verifieras.

² <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2019/12/sou-201968/>

- **Projektörens mandat behöver stärkas**

Det krävs tydligare fokus på kunskap kring slutresultatets funktion och kvalitet. I detta ingår att se över hur arkitekt- och teknikonsultföretagens mandat kan stärkas för att stötta byggherrars och kommuners ambitioner att uppnå ett effektivt, värdeskapande och hållbart byggande. Förutsättningar behöver finnas för att göra kloka avväganden och utforma lösningar som baseras på ett helhetstänk kring funktion, kvalitet, flexibilitet, resursanvändning, cirkularitet och livscykelperspektiv. Annars riskerar det nya regelverket att leda till ökade kostnader, minskad kvalitet samt fler fel, skador och brister.

- **Stora satsningar på kompetensutveckling krävs**

Som en följd av minskad detaljreglering vill Innovationsföretagen betona vikten av kompetensinsatser och utbildning i alla aktörsled. Innovationsföretagen uppmanar Boverket och regeringen att avsätta avsevärda resurser för insatser som främjar kompetensutveckling och som kan samordna nödvändiga insatser för implementeringen av det nya regelverket och för att hantera den strukturella utmaning och de osäkerheter som det innebär för företag och kommuner.

- **Det saknas ett helhetstänk kring resursanvändning, återbruk och cirkularitet**

Innovationsföretagen anser att det saknas ett helhetstänk kring flexibla lösningar, bevarande, reparerbarhet, förändrad användning och cirkulär ekonomi. Det som byggs idag måste vara hållbart över lång tid. Detta berörs delvis i konsekvensanalysen men avspeglas bara i vissa delar av förslaget. Det borde genomsyra *hela* förslaget till Boverkets nya byggregler för att värna om ett hållbart resurstänk.

- **Detaljeringsgraden skiljer sig för mycket åt mellan olika delar**

Vikten av ett enhetligt regelverk är stor, och vi ser att detaljeringsgraden skiljer sig åt mellan olika delar i regelverket. Det finns även en uppenbar risk att problemet med olika tolkningar av regelverket i olika kommuner kommer kvarstå. Vi är också oroade över att det nya regelverket inte kommer bli maskintolkningsbart eller är anpassat efter en snabb ökad digitalisering.

Avslutande kommentar

Innovationsföretagen vill åter igen förtydliga att de regelverksförändringar som sker kommer i förlängningen innebära stora strukturella förändringar i samhällsbyggnadssektorn. Ambitionen med att öka produktivitets- och innovationstakten i sektorn är god.

Byggherren har idag det yttersta ansvaret att värna byggkvalitet och att vara tydlig och funktionsinriktad i sin kravställning. När Boverket och det offentliga tar ett steg tillbaka i att detaljreglera så måste byggherren kliva in och fylla den luckan. I praktiken innebär det att sakkunnig kompetens, det vill säga arkitekt- och ingenjör-företagen, kommer att genomföra detta arbete på uppdrag av byggherren. Arkitekt- och ingenjör-företag har, i och med detta, en naturlig roll att upprätthålla god kvalitet i den byggda miljön. Men för att det ska fungera i praktiken krävs ett tydligt mandat att göra svåra avvägningar, bedöma helheten och föreslå godtagbara lösningar som accepteras i den kommunala handläggningen.

Detta kan endast ske om det finns en tydlighet kring hur funktionskravens uppfyllande ska verifieras och att projektörens mandat stärks i relation till beställare och att det i sin tur resulterar i en förenklad handlägningsprocess som underlättar dialogen med bygglovshandläggare och byggnadsnämnd.

Innovationsföretagen står till förfogande för förtydliganden och fortsatt dialog.

5 april 2024

INNOVATIONSFÖRETAGEN



Anders Persson

Chef för strategisk utveckling och internationella frågor